

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Felkainé dr. Klinghammer Júlia ügyvéd (**képviselő címe**) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Komlódi Judit ügyvéd (**képviselő címe**) által képviselt Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság (alperes címe) alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. december 6. napján meghozott, 24.P.21.166/2005/22. számú közbenső ítélete ellen, az alperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatva, az alperes kártérítési felelősségét a felperest 2000. december 20. napján bekövetkezett balesettel összefüggésben ért károk 75%-ában határozza meg.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2000. december 20-án a vasúti kocsik lépcsőjéről leesett, s a következő kocsik kereke a bal lábát combközépnél levágta, a jobb lábának lábfejét pedig széttroncsolta, amit ugyancsak csonkolni kellett.

A baleset idején a felperes 15 éves középiskolai tanuló volt.

A baleset úgy következett be, hogy a szerelvény lassításának hatására a második lépcsőn álló felperes mögött a kocsi ajtaja becsukódott, s a felperest a lépcsőről lelökte. A felperes a sínkorona fölé 30 cm-el magasodó peron és a vasúti kocsi közé esett, a következő kocsi lépcsője pedig a sínre sodorta.

A felperes keresetében vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítésére kérte az alperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével az alperes teljes kártérítési felelősségét megállapította.

Az ítéletét a következőkkel indokolta:

A felperes a Ptk. 12. § (1) bekezdése értelmében korlátozottan cselekvőképes volt. A PK 39. számú állásfoglalás szerint, ha a balesetben vétőképtelen vagy fogyatékos belátási képességű személy közrehatása nem volt elháríthatatlan, a Ptk. 345. § (2) bekezdése alapján kármegosztásnak nincs helye. A felperes balesetét nem a felperes elháríthatatlan magatartása idézte elő. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes üzemkörében bekövetkezett baleset objektíve elhárítható lett volna, ha az alperes olyan vasúti kocsikat üzemeltet, amelyek ajtaját az utasok nem tudják kinyitni; erre csak a mozdonyvezetőnek van lehetősége.

Az alperest az objektív elháríthatóság mellett felróható mulasztások is terhelik. Nevezetesen, „ha a téli időszak miatt csúszós lépcsőkre tekintettel a vasútállomáshoz közelítő vonat lassulása miatt az alperes külön figyelemfelhívást alkalmazva gondoskodik arról: az utasok idő előtt ne kezdjék meg a leszállást”.

A felperes elháríthatatlan közrehatására utaló szakvélemény mellőzését azzal indokolta, hogy „a szakértő a véleménye kialakításakor olyan körülményeket értékel, amelyek nem voltak igazoltak, részben pedig az objektív felelősség körében nem vehetők figyelembe”. Nem volt bizonyítva az, hogy a felperes nem kapaszkodott, s a megcsúszásának az is oka volt, hogy magas talpú sportcipőt viselt. Ezzel szemben bizonyított volt, hogy a lépcső eljegesedett, amit viszont a szakértő véleményének kialakításakor figyelmen kívül hagyott.

Az alperes fellebbezésében az első fokú közbenső ítélet részben megváltoztatását, s egyenlő arányú kármegosztás alkalmazását kérte.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság egyes, a felperes által állított olyan tényeket is bizonyítottnak fogadott el, amelyek a bizonyítékokkal ellentétben álltak. Így például, hogy a lépcső jeges volt, amit a rendőrségi vizsgálat nem állapított meg. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adta okát: a tényállás megállapításánál a szakértői véleményt miért hagyta figyelmen kívül. Kifejtette, hogy a PK 39. számú állásfoglalás a perbeli esetre nem irányadó, ugyanis a felperes, mint középiskolai tanuló, rendelkezett azzal a belátási képességgel, hogy a mozgó vonat ajtaját kinyitni és a lépcsőjén tartózkodni nem lehet. Mivel a baleset bekövetkeztében a belátási képességgel rendelkező felperes kétségtelenül közrehatott, kármegosztásnak van helye.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú közbenső ítélet helybenhagyására irányult. Az első fokú ítélet szerinte helyes indokaira utal.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság lényegében azért tartotta az alperes teljes kártérítési felelősségét megállapíthatónak, mert a baleset a fokozottan veszélyes tevékenységet folytató alperes részéről nem volt objektíve elháríthatatlan, a felperesnek pedig, lévén koránál fogva korlátozottan cselekvőképes, a belátási képessége is korlátozott volt, ami a kármegosztás alkalmazhatóságát kizárta.

A baleset az alperes részéről az ítéltábla álláspontja szerint sem volt objektíve elháríthatatlan. Az azonban túlzott követelmény lenne az alperessel szemben, hogy

a balesetek elháríthatósága érdekében kizárólag olyan vasúti kocsikat üzemeltessen, amelyek ajtóit csak központilag lehet működtetni, az utasok számára pedig az ajtók nyitását egyáltalán nem teszi lehetővé. Az alperes vasúti kocsiparkja köztudomásúlag nagyjából nem ilyen kocsikból áll. A járműpark döntő részének teljes cseréjére objektív gazdasági okok miatt pedig nincs lehetőség.

Az alperesnek azonban olyan vasúti kocsikat kellett volna üzemben tartania, amelyek ajtaja kis sebességnél, további lassítás hatására nem csapódik be. Az elhárítás további objektív lehetősége a szerelvény olyan módon való fékezése, hogy a lassító, de még mozgásban lévő vonat utasok által meggondolatlanul kinyitott ajtói ne csukódjanak be a fékezésnél fellépő ellenirányú erő hatására. Az alperes ezeket a követelményeket nem biztosította.

Nem helytálló azonban az elsőfokú bíróságnak az a jogi álláspontja, hogy a felperes korlátozott cselekvőképessége egyben a belátási képességének korlátozottságával is jár. A belátási képesség független a cselekvőképességre a Ptk.-ban megállapított korhatároktól. Az eset összes körülményeihez képest kell megítélni, hogy a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes személy vétőképesnek tekinthető-e, s hogy az általa okozott károkért felelőssé tehető-e, illetve róható-e terhére a károsodó felelősségét mérséklő károsult önhiba.

A balesetkor 15 éves középiskolai tanuló, rendszeresen vonattal közlekedő felperesnek az ítélet tábla álláspontja szerint az utazás során tanúsítandó helyes magatartásra nézve megvoltak az ismeretei. Így elvárható volt tőle, hogy annak megfelelő magatartást tanúsítson.

A rendelkezésre álló bizonyítékok, a rendőri jelentés és a baleset szemtanújának, ...-nak a tanúvallomása alapján azt nem lehetett megállapítani, hogy a vasúti kocsi lépcsője jeges volt. Az elsőfokú bíróságnak az ezzel ellentétes ténymegállapítása nem helytálló.

Mivel a felperes felróható magatartásával, nevezetesen azzal, hogy a mozgásban lévő vonat lépcsőjén állt, a balesetének maga is okozója volt, az ítélet tábla a Ptk. 345. § (2) bekezdése alapján kármegosztás alkalmazását tartotta szükségesnek. A kármegosztás arányának megállapításánál a PK. 38. számú állásfoglalásban foglalt iránymutatásnak megfelelően fokozott jelentőséget tulajdonított az alperesi tevékenység veszélyes jellegének, s erre figyelemmel határozta meg a kármegosztás arányát az alperesre terhesebben.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az első fokú közbenső ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatta, s a Pp. 253. § (4) bekezdésének megfelelően, az iratokat a kárösszegezésének tisztázása céljából folytatandó tárgyalásra megküldte az elsőfokú bíróságnak.

Budapest, 2007. szeptember 14.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró